

Taxa plátite No. 22
 10. Tele: Havonta 600, földre: H
 félre 12, egé detések díjszal KELET az er dóság egyetlen dóság egyetlen Cikkeink utány at csak a for rás megjelölésével engedjük meg.

ROMANIA
 Di Ramasetter Róbert
 BUDAPEST
 Disztér 2. I. e.

KELET

ZSIDÓPOLITIKAI NAPILAP

Bérmentelen leveleket nem fogadunk el.
 — Kéziratok megőrzését és visszaküldését nem vállaljuk. Főszerkesztő: dr. Marton Ernő. Felelős szerkesztő: Jámbor Ferenc. Bucuresti szerkesztő: Hátszegi Ernő, Strada Cobălcescu 52.

Csütörtök, 1936. november 12.

5697. EV. CHESVAN 27 | XIX. ÉVF. 259. SZAM

Anglia se paradicsom...

A keleteurópai közönség képzetében az angol szigetország úgy él, mint a boldogság szigete, ahol a munkás kétszobás-fürdőszobás lakásban lakik, a munkanélküli jobban él, mint Európa keletén a dolgozó munkás, a kispolgár pedig egyenesen nagypolgári nyívn tartja magát — a keleteurópai kispolgárhoz képest.

Nem tudjuk: örülünk, vagy szomorkodunk-e ama jelentés olvasán, melyet most az angol orvosszövetség adott ki, amelyben a tények erejével morzsolja össze azt a legendát, mely Angliát a kisemberek paradicsomává szepítette.

Az angol orvosszövetség jelentése a legenda búbája helyett azt a rideg megállapítást közli, hogy az angol „paradicsomban” ötmillió ember, tehát az összlakosságnak több, mint tiz százaléka, a létminimumnál alacsonyabb életviszonyok között tengődik.

Megdöbentő szám ez, megdöbentő főleg Angliára vonatkoztatva, ahol a gazdaság arányai a mi „szegény” keleteurópai gazdagságainkhoz viszonyítva, valóságos gaurizancari magaslatoakat érnek el.

Ha nem hagyjuk figyelmen kívül azt a tényt, hogy az angol anyaország gazdaságát a világ csaknem egyötödének munkája, szorgalma, szenvedése hordja össze, akkor az angol nincstelenség arányai lényegesen felülmúlják a közép- és keleteurópai nincstelenség arányait.

Az angol paradicsom legendája mindenestre szertefoszlott s az angol orvosszövetség jelentése némiképpen magyarázatát nyújtja annak is, hogy miképpen tudtak az utóbbi időben gyökeret verni Angliában a szélsőbal és a szélsőjobb mozgalmak.

A Peel-bizottság

A királyi bizottság megérkezett Jeruzsálembe és ma tartja meg első nyilvános ülését. Lord Peel bizottságának a következő kérdésekre kell felelnie a rábizott vizsgálat eredményeként:

1. Mik voltak a legutóbbi zavargások okai?
2. Hogyan hajtották végre az angol mandátumot?
3. Milyen panaszok merülhetnek fel és ki ellen emelhetők azok, ha a mandátumot szabályszerűen hajtották végre?
4. Milyen eszközökkel lehet véglegesen kiküszöbölni minden okot az elégedetlenségre és újabb zavargásokra?

Nem könnyű kérdések. Bizonyos, hogy nehéz dolga lesz Lord Peelinek és társainak. Annál is inkább, mert az arab és zsidó „igazságok”-ból egy harmadik igazságot, az angol igazságot kell egy kihalásznia, hogy az elfogadható legyen a világ szemében és megfelelő biztonságot is teremtsen az angol pozíciók számára Palesztinában.

Herbert Samuel Londonban azt a kijelentést tette a királyi bizottság elindulása után, hogy a zsidók optimisták lehetnek. A volt palesztinai fő kormányzó nagyon óvatos ember és ha mond valamit, annak alapja van. Bizonyára bizalmas információi voltak az ilyen kijelentés megalapozásához.

De mintha Weizmann „leintette” volna Samuelt. Kissé helyreigazította szavait, mondván: „Nincs okunk optimizmusra, de pesszimizmusra sem.”

Holott Weizmann legalább annyit tudott a királyi bizottság küldetésével kapcsolatos kulisztatikokról, mint Herbert Samuel. De az ő vállain nagyobb felelősség nyugszik, mint a volt angol belügyminiszteren.

Herbert Samuel angol politikus zsidó létére is, Weizmann zsidó politikusként, aki a mindent a zsidó nép jövője szempontjából mérlegel és óvni akarja az ő népét minden illuziótól.

Lehet, hogy e pillanatban jól áll a cionizmus szénája Londonban. De a királyi bizottság küldetése és különösen a szokálatlanul széles hatáskör, amellyel felruházták, nem ment minden veszedelemtől. Annál is inkább, mivel a bizottság Jeruzsálemben dolgozik és a jeruzsálemi kormány körében nem egészen osztrák azt a véleményt, amelyet London vall magának.

Ezért minden oka meg van Weizmannnak arra, hogy harci készenletbe állítsa a zsidó nép összes erőt a palesztinai zsidó jogok fenntartására.

Edward angol király vendégül látta Beck lengyel külügyminisztert

„Ha Angliát harcba kényszerítik, harcba fog szállani és győzni fog” — jelentette ki Thomas Inscip angol miniszter az alsóházban

London, november 11. Edward király ebéden látta vendégül Beck lengyel külügyminisztert és Halifax angol külügyi államtitkárát. Délután Beck Chamberlainnal tárgyalt, majd fogadta a sajtó munkatársait, akik előtt kijelentette, hogy Lengyelország és Anglia között baráti kapcsolatok állanak fenn. A lengyel-csehszlovák kapcsolatok csak a két országra vonatkoznak és nem befolyásolják az európai helyzetet. A lengyel külügyminiszter reményét fejezte ki afölött, hogy a locarnói tárgyalások sikerülni fognak és nem fogják érinteni

Lengyelország törvényes érdekeit. Este Beck a lengyel követségen fogadóestét adott.

Egyidejű londoni jelentés szerint az alsóházban folytatódik a felirati vita. Sir Thomas Inscip miniszter kijelentette, hogy amennyiben Angliát háboruba kényszerítik úgy harcba fog szállni és győzni fog. Mindent megtettek Anglia felfegyverzésére. Ezután Sir Samuel Hoare emelkedett szólásra és kijelentette, hogy Anglia tiszteltben fogja tartani nemzetközi kötelezettségeit, minden körülmények között.

A nemzeti parasztpárt optimista, a kormány szilárdnak hiszi helyét

Szombaton dönt a nemzeti parasztpárt parlamenti magatartásáról

Bucuresti, november 11. Szombaton értekezletre ül össze a nemzeti parasztpárt állandó választmánya és parlamenti tanácsa, hogy megállapítsák a párt jövőbeni parlamentáris és parlamenten kívüli tevékenységének irányvonalait. A párt vezetőinek körében optimizmus uralkodik, a kormányutódlás kérdését illetőleg. Egyébként

igen heves parlamenti harcot jósolnak.

Ezzel szemben kormánypárti körökben kizártnak tartják bármilyen meglepetés lehetőségét a politikai események alakulására és a kormánypárti politikuskok egyöntetű meggyőződése, hogy a törvényhozási tárgyak befejezéséig nem állhat be kormányváltozás.

Bécsben megkezdődött az osztrák, magyar és olasz külügyminiszterek értekezlete

Miről tárgyalnak az értekezleten? Cáfollják Habsburg Otto házasságát az olasz király lányával

Ciano budapesti látogatása után egy héttel Horthy Rómába utazik

Bécs, november 11. Ma Bécsben kezdetét vette Ciano olasz, Kánya magyar külügyminiszter és Schuschnigg osztrák kancellár és külügyminiszter részvételével, a háromhatalmi értekezlet, melynek napirendjén a Népszövetség reformjának kérdésén kívül az általános európai problémák is megvitatásra kerülnek. Így megvitatás tárgyát fogja képezni a bolszevista veszedelem elleni küzdelem, a Duna-medence problémája. Nem fog viszont megvitatás tárgyául szolgálni a Habsburg-restauráció.

Az osztrák lapok szerencsés körülménynek tekintik, hogy a bécsi értekezlettel egybeesik az angol-olasz feszültség enyhülése is. A Wiener Zeitung biztosra veszi, hogy az értekezlet konkrét eredményekre fog vezetni és elő fogja mozdítani az európai együttműködést. A lap rámutat arra is, hogy az értekezletre jelentős befolyást gyakorol Mussolini milánói beszéde. A Reichpost hangsúlyozza, hogy a római egyezményt aláíró államok politikája nem irányul senki ellen.

Ciano Budapestre készül

A magyar távirati iroda a bécsi értekezlettel kapcsolatban azt a közlést teszi, hogy a kormánypárt tegnapi értekezletén Darányi miniszterelnök bejelentette, hogy a bécsi tárgyalások után Ciano gróf olasz külügyminiszter Budapestre érkezik, ahol négy napig marad. Ezalatt Ciano gróf

hivatalos tényezőkkel meg fogja tárgyalni mindazokat a kérdéseket, amelyek Olaszországot és Magyarországot egyaránt érdeklik. Megtárgyalásra kerülnek az európai vonatkozású külpolitikai kérdések is.

Egy héttel Ciano távozása után Horthy kormányzó és felesége Rómába utazik, ahol meg fogja látogatni az olasz királyt.

Horthyval fog utazni Kánya külügyminiszter és Darányi miniszterelnök is. A két államfő országaikat érdeklő problémákról fog tárgyalni.

— Ami engem illet — mondotta Darányi — első alkalommal látogatom meg Mussolinit, hogy vele is megtárgyaljam a kérdéseket és hogy kifejezzem előtte a magyar nemzet háláját legutóbbi nyilatkozatáért.

Ciano meghívják Londonba?

A Daily Herald jelentése szerint angol hivatalos körökben tegnap komoly formában tárgyaltak annak lehetőségéről, hogy Londonba hívják meg Ciano gróf olasz külügyminisztert. Ez volna az első lépés az angol olasz feszültség kiküszöbölésére.

Bécs, november 11. Wiesner báró, Ottó főherceg ausztriai megbízottja, a lapok munkatársai előtt határozottan megcáfolta azt a hírt, hogy Ottó főherceg és Mária olasz hercegnő házasságát köténének.

Én gyűlölöm a háborút...

Irta: Franklin D. Roosevelt, az Amerika Egyesült Államok elnöke

Sokan nagyon meglepődtek, amikor az utolsó hetek során azt mondtam nekik, hogy én a nemzetközi helyzet miatt jobban aggodom, és sokkal sötétebbnek látom a jövőt, mint az amerikai elnökválasztás miatt.

Ezt mindazoknak a tapasztalatoknak a birtokában mondom, amelyeket a világháboruban szereztem. Résztvettem a világháboru legfontosabb döntéseinek meghozatalában, sokat utaztam és idom legnagyobb részét ma is külpolitikai kérdések tanulmányozásával töltöm, miként a múltban is ez foglalta le főképp munkásságomat. Még mielőtt először az Amerikai Egyesült Államok elnökévé választottak volna, tisztában voltam azzal, hogy az Egyesült Államok úgy szolgálhatják legjobban a békeszerető emberiség ügyét, ha Washington jó példával jár elől. Eppen ezért mingyárt hivatalbalépésem első napján, 1933 március 4-én a következő nyilatkozatot tettem:

„A világpolitika terén céloim az, hogy az Egyesült Államok mindenkiel szemben a jó szomszéd szerepét játsszák, a jó szomszéd szerepét, aki megbecsüli magát és éppen ezért megbecsüli a többiekét is, a jó szomszéd szerepét, aki tiszteltben tartja a szerződéseket szentségét és igyekszik tiszteltben tartani azokat mindenkiel.”

Ez a nyilatkozat fejezte ki a legvilágosabban céljaimat, most azonban elmondhatom már azt is, hogy ebből az elméletből azóta már gyakorlat lett. Siker koronázta ezeket a törekvéseimet és ma már az egész világ tisztában van azzal, hogy az Egyesült Államok nem követnek imperialista célokat. Erősek vagyunk, de a kevésbé erős nemzetek tudják, hogy nem kellőlünk félniök. Nem törekszünk hódításokra, mi csak a békét akarjuk megőrizni.

A nyugati félgömbön jószomszédi politikánk olyan eredményekre vezetett, amelyek elégtétellel tölthetnek el mindnyájunkat. A kölcsönös barátság és bizalom jellemzi viszonyunkat Kanadához és azok a törekvéseink, amelyek ezt a kölcsönös bizalmat az egész amerikai kontinensre ki akarták terjeszteni, szintén nagy haladásról tettek tanuságot.

A délamerikai köztársaságok mindenkor készen álltak velünk az egyenlőség és a kölcsönös megbecsülés alapján őszintén együttműködni, de mielőtt gyakorlatilag is meg tudtuk volna valósítani a jószomszédi politikát, bizonyos félelmet és talán duzzogást is el kellett oszlatnunk a délamerikai államoknál, mert egy előző washingtoni kormányok bántó kicsinyiséssel bántak velük és így nemzeti önérzetükben és felségjogaikban sértve érezték magukat.

A jószomszédi politika elveinek megfelelően és mert fiatalkoromban a tapasztalat kemény iskoláját kellett végigjárnom, kijelentettem előttük, hogy az Egyesült Államok meggyőződéses ellenzői mindenféle fegyveres beavatkozásnak.

Megújítottuk a panamerikai egyezményt, amely most már a benemavatkozás elvén épült fel. Lemondtunk az ugynevezett „Platt Amendement”-ről, amely jogot adott nekünk arra, hogy Kuba köztársaság belügyeibe avatkozzunk. Visszahívtuk az amerikai tengerészkatonákat Haitiből, Panamával új szerződést kötöttünk, amely kölcsönösen kielégítő alapon újból rendezte viszonyunkat. Egész sor kereskedelmi egyezményt írtunk alá a többi délamerikai állammal és ezeknek mindnyájan csak hasznát láttuk. Ha bármely állam felkérne arra, hogy döntőbíróként lépünk közbe határvizsalyaik rendezésénél, készségesen hajlandóak vagyunk erre, de természetesen csak abban az esetben, ha ebbe a másik érdekelt fél is beleegyezik.

Tatarescu nem vesz részt a kormány mai, oradeai értekezletén

Az oradeai értekezlet után a parlamenti ülészek megnyitását készíti elő a kormány. Megállapították a parlament megnyitásának programját. A parlamenti ülészek küszöbén megélenkült a politikai élet

Bevezeti a kormány az általános munkakötelezettséget

Bucuresti, november 11. Kedden délután miniszterközi értekezlet volt *Inculet* elnökletével. Ez alkalommal pontosan megállapították a ma, csütörtökön tartandó oradeai értekezlet programját. Az értekezleten résztvesz Dinu Bratianu pártelnökön kívül *Inculet*, Pop Valer, *Lepadatu*, *Sassu* és *Nistor* miniszterek, valamint számos képviselő és szenátor.

Mint tegnap is megirtuk, az oradeai gyűlésen eredetileg Tatarescu miniszterelnök is részt akart venni és válaszolni készült Mussolini milánói beszédére.

Politikai körökben nagy meglepetéssel vették tudomásul, hogy az *Inculet* elnökök mellett megtartott miniszterközi értekezleten Tatarescu nem jelent meg és a miniszterelnök az oradeai gyűlésről is el fog maradni.

Mint a Romania Noua szerda reggeli száma írja, Tatarescu távollmaradása az oradeai értekezletről, nagy meglepetést kellett kormánykörökben és általános tájékoztatlanyságot az ellenzéki pártok között. A miniszterelnök lakására kérte a kormány fontosabb tagjait, akik előtt bizalmasan közölte, hogy nem jelenik meg Oradean és kifejtette azokat az okokat is, amelyek erre az elhatározásra vezették és amelyek következtében le kell, hogy mondjon hat nappal ezelőtti programba vett beszédének megtartásától.

Miért nem megy Tatarescu Oradeara

Különböző felfogások vannak. Elsősorban, hogy az e héten történt bizonyos politikai események következtében a miniszterelnök azt a következtetést vonta le, hogy a kormány helyzete annyira gyenge, ami miatt nem vállalhat kötelezettségeket a jövőre nézve. A hivatalos vélemény azonban az, hogy

Tatarescu nincs kellő módon informálva Mussolini milánói beszédéről. A Romania Noua szerint az első feltételek sokkal nagyobb a valószínűsége, annál is inkább, mert a kormány az utóbbi napokban nagyon gyanús módon rendeltörvényekkel léptetett életbe fontos határozatokat.

A parlamenti ülészek megnyitása előtt

Az értekezlet után — írja a *Curentul* — a kormány megkezdi a törvényhozó testületek összehívására vonatkozó utolsó előkészületeket. A trónbeszédre a kormány nevében *Inculet* fog válaszolni a képviselőházban és *Iamandi* a szenátusban. A trónbeszéd előadója *Alexandrin*, a költségvetés előadója *Zamfirescu* képviselő lesz.

A lap szerint a Tatarescu—Dinu Bratianu megbeszélések következtében szombaton délután, a parlamenti ülészek megnyitása előtti napon, a liberális parlamenti csoport megbeszélést tart, amelyen a képviselőházi és szenátusi hivatalok betöltésének kérdését fogják megtárgyalni és meg fogják ejteni a választásokat a méltóságok betöltésére.

Az ünnepélyes megnyitás

A parlamenti ülészek ünnepélyes külsőségek között fog megnyitni. Délelőtt 11 órakor ismétisztület lesz a patriarchián a kormány, a képviselők és szenátorok és a főméltóságok jelenlétében. Délelőtt fél 12 órakor a képviselőházban lesz az ünnepélyes megnyitás.

A királyi menetnek a palotából való elindulását szüveg lövés fogja jelezni.

12 órakor a király belép az ülésterembe, adjutánsai és a királyi udvartartás méltóságainak társaságában. Ezután a király fel fogja olvasni a trónbeszédet. A király távozása után a törvényhozó testületek megkezdik tevékenységüket.

Rendkívül nagyhorderejű kérdésben tárgyaltak a miniszterek *Inculet* lakásán. A megbeszélésen *Sassu*, *Valer Pop*, *Nistor*, *Barca*, *Bentoiu* és *Sergiu Dumitriu* vettek részt. A miniszterek megbeszéltek a legfontosabb törvénytervezeteket és majdnem teljes egészében elfogadták a *Bentoiu* által elkészített, a köztisztviselők statutumára vonatkozó törvényjavaslatot. Az értekezlet ezután a kötelező munkákra szóló törvényjavaslatot vette elő, amelyet *Nistor* készített. Az összes miniszterek megegyeztek abban, hogy

a közmunkákat az előzetes katonai kiképzés előtt álló 18—21 éves fiataloknak kell elvégezniük.

Ez idő alatt a fiatalokat közmunkákra lehet felhasználni és pedig: utépitésre, faültetésekre és a polgárság háborús védelmének céljaira.

A törvénytervezet tárgyalását még folytatni fogják *Bucuresti* és *Oradea* között a vonaton, ahol a miniszterek megbeszélést fognak tartani.

3 milliárd 300 millió hadfelszerelési célokra

Canciov pénzügyminiszter ma aláírta a rendeltörvényt, mely hárommilliárd 300 millió lej hitelt nyit meg a hadügyminisztériumnak, a hadsereg felszerelése céljaira. *Badulescu* államtitkár tegnap Prágába utazott, hogy a hadfelszerelési szállításokra vonatkozó szerződéseket aláírja.

A hitel újráépítésére vonatkozó tárgyalások a pénzügyminisztériumban tegnap is folytak. A bankélt rendezésére vonatkozó tárgyalások során a bankfuziókat is megvitatták, megállapítva, hogy azok nem kötelezőek és amennyiben azt a közgyűlés nem fogadja el, úgy a bankok kötelesek az alapítókat visszaszámaztatni a részvényeseknek. Elhatározták a legfelsőbb banktanács tagjainak 4-ről 6-ra való felemelését. Ami a bankhiteliek plafonját illeti, a miniszter úgy határozott, hogy az nem haladhatja meg a befizetett alaptőke kétharmadát.

Iunian szervezkedése

Bucurestiben most folyik a radikális parasztpárt ifjusági szervezetének kongresszusa, amelyen a vidéki szervezetek képviselői is részt vesznek. A holnap reggeli gyűlésen *Constantin Stere* emlékének fognak áldozni, a bizottságokban pedig a határozati javaslatokat szövegezik meg. Délután a bizottságok javaslatait hallgatják meg, majd megválasztják a vezetőséget. Este a kongresszus tagjai közvacsorán vesznek részt.

A földművelésügyi minisztérium telepítési ügyosztálya ma 300 Csehszlovákiában élő román család részéről kérvényt kapott melyben a családok azt kérik, hogy Dobrudzsában telepítsék le őket. A telepítési bizottság ülést tartott a kérdés tanulmányozására, melynek során megtárgyalták azokat a lehetőségeket, amelyek a Csehszlovákiában élő románok letelepítését megvalósíthatják.

3 nap múlva milliomos lehet, ha

GHEORGHE STANOIU-

tól

vesz sorsjegyet,

aki a 11-ik játékban is

sok milliót fizetett ki játékosainak

Siessen és vásároljon sorsjegyet

GHEORGHE STANOIU

fiókjából

CLUJ, Piata Unirii 7.

Ujabb tömeges letartóztatások Oroszországban

A letartóztatottak között németek, osztrákok, svédek és lengyelek is vannak, akik állítólag jobboldali diktatúrát akartak kikiáltani

MOSZKVA, november 11. Hivatalosan jelentik, hogy számos letartóztatás történt. A letartóztatottak között németek, osztrákok, svédek és lengyelek is vannak, akik összeesküvést szöttek jobboldali diktatúra kikiáltására Oroszországban.

Einstein professzor hitvallása a Zsidó Világkongresszus mellett

Dr. Nahum Goldmann hosszabb kihallgatáson fogadta Pál régensherceg

Newyork, november 11. Albert Einstein tamar, a New-Jersey állambeli Princetontól levelet intézett dr. Stephen S. Wisehez, a Zsidó Világkongresszus elnökéhez. A levél, amely egyaránt jellemzi a tudós zsidó érzelmeit és a kongresszus fontosságát, így hangzik: Kedves Stephen Wise!

Öszinte szükségét érzem annak, hogy sajnálatomat fejezzem ki a Zsidó Világkongresszussal szemben elfoglalt régebbi negatív állásfoglalásom miatt. Belátom, hogy idevonatkozó aggodalmaim alaptalanok voltak és hogy érzéseim ebben a vonatkozásban nem a helyes uton vezettek. A kongresszusról szóló jelentés, amelyet mostanában kaptam kézhez, kitűnő benyomást tett rám. Remélni lehet, hogy a kongresszus politikai képviselőté fog kialakulni és szócsove lesz a világ zsidósága többségének. Hiszem, hogy egy ilyen szervből a világ zsidóságának több haszna lesz, mint hátránya. Már magában a tény, hogy az első Zsidó Világkongresszus többek között jó eredményeket mutatott fel, hogy méltó módon, minden sajnálatos incidens nélkül tudott tárgyalni, bizonyítja, hogy van lehetőség folytatni a művet, amely szerencsére nem akar rivalizálni más szervezetekkel.

Remélni lehet, hogy a zsidó nép, amennyiben ezt a nevet megérdemli, meg fogja szokni, hogy a zsidó kongresszust reprezentáns politikai szervének tekintse. Az ön érdeme, kedves dr. Wise, hogy vállalta a nagy feladatot, amelyben én eleinte kételkedtem. Szívvelyes üdvözléttel. Einstein.

Belgrád, november 11. Dr. Nahum Goldmann, a cionista exekutívé tagja és a genfi Jewish Agency képviselője, aki Jugoszláviában előadó turnén van, a Mifal habicaron érdekében, a napokban kihallgatáson jelent meg Pál régenshercegnél. Az audienca másfél óra hosszat tartott. Dr. Goldmann terjedelmes referált Pál hercegnek a cionista mozgalomról és a palesztinai újráépítésről.

A régensherceg nagy figyelemmel hallgatta Nahum Goldmann előadását és több ízben kifejezést adott a zsidó népi mozgalmak iránt érzett szimpatiajának. Dr. Nahum Goldmann Zágráb és Belgrád legnagyobb termeiben hatalmas zsidó tömegek előtt tartott érdekes előadást a zsidóság és a cionista mozgalom helyzetéről.

Figyelem hozzáférők!

Teljesen verseny nélkül áll új szerepükön a világánál és feltétlen 5 évi megbízhatóságánál fogva az új „PRIMEROS BRILLIANT EXTRA PRIMISSIMA“ és az új „LUXUS SILKEN FINEST“. Győződjön meg róla Ön is.

Select Mozdó

Select Mozdó

Korda Sándor második hatalmas filmje: Bozambo

főszerepekben: PAUL ROBESON világhírű néger énekes, LILONGO, Afrika legszebb nője

tekintet nélkül gyűlölköd, titokzatosan. Most azonban találmányáról olaszja" vér fölött a nemes fémek, a zsidó vér fölött, hogy az ön és medvényt olvas a jában, amely a díkokat megtűrikék kiképzés címén: et Palesztinában, em szánt a me a kecskéjét feji. zomban megköszö dülüket idegen sí te tapossa." d, így hívják az a ül, szenved, tell időzések megtör hazáján; ugylát-

a, ha a templomok lja? Hamburgban, osokban a zsidók kőöntötték. Hát zujától, ha már az rnsvaldeban előbb zsinagógát rombol sszetörték az örök könyveket. Ratha cipelték, levétköz- nikor elkövetkeztek rével együtt egy hogy Istenisztelet rabbi megtagadta, ték. Hetek után

— gondolja a diák re. Apja megvert, kiséri egész az ál- net családi lap szö- ré: négy hosszú a apja karikatúrát, ívják egy lemészárolt. Tovább lapoz és ol- almod: „A nemzsidó nt az állatot. Minden ároméves és egy na- ecsteleníthető.“ öje olvassa és nem a. Talmud a hazája, bevándorolt. Védtel- zagságokat olvasni. könyvből származnak: minden zsidó elismeri rolja. A zsidó ezzel zni magának.“

n kitételek, melyek z oldalit betöltve Né- z helyén rikoltanak. házzák meg, úgy köz- vos kerül sorra. A számában olvasható. Ehrlich, „szinte vala- házassága révén elzi- egységes terv szerint se érdekében dolgoz- ugyanis abban csu- et vérbe injekciókkal es anyagot vigyének zó férfi magja fajde- gyetlenegy együttálá- hogy a „no véret egy- mérgezze.“

csak egyedülálló meg- mit szólnak a mozga- „Munkafront“ vezető- csolta meg minden al- stürmer rituális számát e el kell juttatni. Wag- talmi Szövetégének ve- Streichernek, a zsidók vallott teóriája mellé ijelenti, hogy „az orvosi tért Streicher harcával ban támogatni.“

vtatjuk)

Jüdi- sches KON

40 képtábla és társas

PAGE-nál Cluj

Judea" jegyzőket

Abszolút többségben kerültek be a cionisták a bécsi hitközségi választásokon

19 cionista mandátummal szemben az Uniónak 13 jelöltje került a vezetőségbe

Bécs, november 11. A bécsi zsidó hitközségben az elmúlt vasárnap ejtették meg a választásokat. A 44.600 választásra jogosult közül 31.804, vagyis hetvenszázalék szavazott. Az előző választásokon, amelyet 1932-ben tartottak meg, a választóknak csak ötvenkét-százaléka járult az urnák elé.

A leadott szavazatok így oszlottak meg: Cionisták listájára 17.385 szavazat (a multikorinál 4295-el több).

(Ausztriai Zsidók Uniójának listájára 11.593 (plusz 1399).

Szociális Munkaközösség (Dolgozó Palesztina) 2772.

Adolf Stand Klubja 947.

A vezetőség 36 tagságának arányszámai így alakultak:

Cionisták 19 (azelőtt 17).

Unió 13 (azelőtt 11).

Dolgozó Palesztina Ligája 3 (0).

Adolf Stand Klub 1 (0).

A cionista listán négy polgári cionista párt indult harcra: klal-cionisták, zsidó állampárt, radikális cionisták és revizionisták. A Dolgozó Palesztina-csoport együtt megy a többi pártokkal az általános népi kérdésekben, egyébként azonban ellenzéki magatartást tanusít.

A cionista lista alapján megválasztották: dr Desider Friedmann államtanácsost, aki 1932 óta elnöke a bécsi hitközségnek, Robert Stricker műszaki főtanácsost, a hitközség al-

elnökét, dr Jakob Ehrlich városi tanácsost, dr Oscar Grünbaum ügyvédet, az Országos Cionista Szövetség elnökét. Az ismertebb cionisták között találjuk: dr Leopold Plaschkes, dr I. V. Körner, dr Izidor Klaber, dr Leo Landau, Arthur Albers kereskedelmi tanácsos, Eugen Buchbinder mérnök, dr Michael Sternberg, dr Mendel Rosenberg, dr Nachmann Frey, Max Schwartz nevet.

Az Osztrák Zsidók Uniója részéről bekerültek: dr Hermann Oppenheim, dr Josef Ticho, Wilhelm Kempler mérnök, Geza Klinger gyáros, Heinrich Popper tőzsdetanácsos, Sigmund Feldmann kereskedelmi tanácsos, Jakob Weiger, Friedrich Feuer és Max Weisz. A Dolgozó Palesztina reprezentánsai: dr Saul Sokal, dr Eduard Bloch és S. Mayer. Az Adolf Stand Klub képviselője: dr David Kreppel.

Az 1932-es választásokon, amikor az Unió a cionistákkal szemben háttérbe szorult, a cionisták 17 mandátumot kaptak, míg a Poale Cionisták négyet. A két csoport többségben volt az Unió 11 és a Werkstätte Juden négy képviselőjével szemben, akik szintén egy frontba tömörültek. A legutolsó választások eredményei alapján 23 cionista-frontbelivel szemben az Unió ellenzéke 13 tagból áll. A cionisták még abban az esetben is, ha a Dolgozó Palesztina és az Adolf Stand Klub képviselői nem mennek mindenben velük, 19 mandátumukkal abszolút többséget jelentenek.

Ma este fél 10 órakor

HUBERMANN-

hangverseny a

Davila Színházban

Mindenki foglalja előre el helyét. Az ajtók 9.25 órakor le lesznek zárva.

KÖZGAZDASÁG

Lejre szóló biztosításokra cserélik át az összes valuta-biztosításokat

Bucuresti, november 11. (Az Uj Kelet tud.) Az ipari és kereskedelmi minisztérium elkészítette annak a törvényjavaslatnak a megszövegezésével, melynek alapján a külföldi valutákra szóló biztosítási kötvényeket lejre szóló kötvényekre cserélik át.

Az erre vonatkozó törvényt a hazai biztosító intézetek már régóta sürgetik és emellett foglalt állást a központi biztosítási hivatal is. A törvény közlekedéséről rendeltörvény formájában lép életbe.

Hat hónapon belül az egész ország területén felállítják az állami zálogház fiókhálózatát

Bucuresti, november 11. (Az Uj Kelet tud.) A pénzügyminisztérium elkészítette a központi záloghitelintézet megalakítására vonatkozó rendeltörvény szövegét és azt a közeli napokban életbe is lépteti. A rendeltörvény felhatalmazza a kormányt, hogy a záloghitelintézet koncesszióját kiadja. A koncessziót élvező érdekcsoport 50 millió lej alapítókéval Bucuresti székhellyel köteles a vállalatot beszervezni és a pénzügyminisztérium kívánására hat hónapon belül az ország minden városában fiókot felállítani.

A rendeltörvény gondoskodni kíván arról, hogy a koncesszióért vállalat adósnak érdekei védelemben részesüljenek és az elzálogosított tárgyak felértékelése

reális alapon történjenek.

A központi záloghitelintézet tőkeszücségletét a Banca Nationala fogja fedezni. A zálogház és fiókjai a kölcsönök után nem szedhetnek magasabb kamatot, mint a jegybank hivatalos kamatlába, plusz három százalékos. Ez a kamat az őrzési, becselési és egyéb illetékekkel együtt évente nem haladhatja meg a 12 százalékot.

— Aldott állapotban levő nők ifjú anyák és többgyermekes asszonyok az enyhe természetes „Ferenc József” keserűviznek már mérsékelt adagokban való használata által is könnyű és hig ürülést, ugyancsak rendszeres gyomor- és bélműködést érnek el. Az orvosok ajánlják.

Jan KIEPURA

szépséges pályafutásának legnagyobb filmje:

A szerelmes város

Bemutatja mai kezdettel a CAPITOL-mozgó.

Partnernője a ragyogó szépségű LULI HOHENBERG hercegnő és FRIEDL CZEPA.

60—90 százalékkal emelkedtek a nyersbőrarak

10—30 százalékos drágulás a készbőrpiacra

Ugy a nyers-, mint a készbőrpiacra az utóbbi hetekben Európaszerte szokatlan arányú szilárdulás következett be, amelyet a hadseregfelszerelési kereslet növekedésével magyaráznak. A romániai piacon ez az áremelkedés még a külföldi árdragulást is meghaladja. A talp és gépszij gyártására alkalmas nehézbőrök ára az utóbbi hetekben 70—90 százalékkal emelkedtek. A nyers lóbőrarak szilárdulása 60—70 száza-

lékos, ugyanilyen arányban drágultak a középsúlyú bőrök is.

A nyersbőrarak szilárdulása kihatott a készbőrpiacra is ahol a talp, a viaszkos tehénbőr, a fekete tehénbőrök és a lóbőr engedett az utóbbi hetek folyamán. A borjúbőröknel és a finomabb belföldi bőröknel a drágulás 10—15 százalékos.

17 milliós megrendelést adott textilvállalatoknak a közmunkaügyi minisztérium. A közmunka és közegészségügyi minisztérium a minisztertanács határozatának megfelelően a július 22-én megtartott árlejtés eredményeképpen a következő textilcikkre kaptak megrendelést kórházi cikkekre szállítására: Renasterea 1.535.261 lej, a Tesatoria Fratii Branescu 647.136 lej, Furnázorul 389.800 lej, Inaantarea szövetezet 1.176.000 lej, Comtextil 691 ezer 250 lej, Aurel Bufti 26.688 lej, M. Luzick 4.633.786 lej, Uniunea Industriala S. A. 261.444 lej, Progresul 2.442.300 lej, Desfacerea Produselor Textile C. Mateescu 2.864.100 lej, Patent 131.200 lej és C. Trusculescu cég 2.220.000 lej értékű megrendelést kapott. A kiadott megrendelés teljes értéke 17.018.065 lej.

Kihágás-e, ha az ügyvéd nem semmisíti meg a lerott bélyegeket? Elvi jelentőségű döntést hozott bélyegkihágási ügyben az oradeai törvényszék. Dr. Vass Izsó ügyvéd egy ügyiratot nyújtott be szabályszerűen felbélyegezve. A törvényszék az ügyiratot megsemmisítette és egyben kihágási eljárást indult az ügyvéd ellen azon a címen, hogy a bélyegeket nem írta át a szöveg első szavával és ezáltal nem semmisítette meg azokat. Az ügyben az ügyvéd fellebbezése a törv. a további eljárást megszüntette, azzal az in-

dokolással, hogy az ügyvéd akkor, amidőn a bélyegeket felragasztotta, eleget tett a törvény által előírt illeték-leróvási kötelezettségének és bár a bélyegeket nem semmisítette meg az átírással, nem károsította meg a kincstárt és így felelősségre sem vonható.

Nem jött létre a faszegkartell. Szakkörökben az a hír terjedt el, hogy a faszeggyárosok kartellbe tömörülnek és árjaikat lényegesen felemelik. Beavatott helyről nyert értesülésként szerint, szó sincs a kartell megalakulásáról. Tény az, hogy a faszeggyárak versenye több gyárat üzembeszintetésre kényszerített.

Adóvégrehajtási eljárásoknál csak a pénzügyi adminisztrátor képviselheti a kincstárt. Egy sannicolaulmarei ingatlan elárverezése után megtartott sorrendi tárgyaláson nem vettek figyelembe a fiscus adóhátralékából származó 450.000 lejes követelést, mely miatt a sannicolaulmarei perceptia fellebbezést, majd recursot adott be. A semmitőszék S. II. dec. 103 din 31. Jan. 1936 számú döntésében a recursot elutasította az adóbehajtási törvény 38. paragrafusára hivatkozva, mely szerint a kincstárt ingatlanvégrehajtási eljárásoknál csak a pénzügyi adminisztrátor képviselheti és egyedül ő jogosult az okmányok aláírására.

E SZÁMOK feleslegesen látszanak

De elegendő, hogy a zsebében legyen egy sorsjegy, amelyet az AURORA sorsjegynagyáruvánál vásárolt, amelynek az ország minden városában van irodája, hogy belássa: a számok valódi MILLIOKAT jelentenek, valódi, jó pénzt, amelyet megnyerhet a sorsjátékon, bármelyik havi huzáson.

LOTERIA DESTAT

AURORA

HA SORSJEGYET AZ

nagy-áruvátol veszi

Eges. sorsjegy ára 800 lei. Negyede sorsjegy ára 200 lei.

Szerencsés AURORA-sorsjegyek!

Kereskedelmi Hitelbank Rt.
CLUJ, PIATA UNIRII 20.

Huszonké hagynia a irá

Az Anghelescu hivatkozott és jenek ki az di

Cluj, november 11. Csak néhány héttel ezelőtt zsidóság vezetőinek érlel közoktaügyi miniszteré azt a rendeletet, amely kitiltotta az állami isk-jén is kifejezésre jutta zódásunkat, hogy nem tartottuk az igazi sére a szellemet, mely ezt totta. A rendeletet vissz azonban megmaradt. E milyen erővel jelentke oktatásügyi miniszter egyes tanintézetekben, példája az az esemény, nyugtalanságban egész dot. Clujon röviddel e liceummá bővítették az ziumot, mely a város nek népszerű tanintézet mindig nyugalom volt é zetésű tanulóknak békés együtt és a tanári kar volt egyetlen nemzeti kifogása. Ugy látszik szellem megváltozott. E egyszerre változott me minisztérium szellemév

A me

A sérelem ezuttal a a jogát csorbította me szombaton felmentették lezettsége alól. Még G alatt a nemzeti paraszta azt a rendeletet, mel a közoktatásügy nem kénysszerrel élni azokka

könöges ellen

lásos meggyőződésük akarnak tollat fogni a évig az összes középiskák a vallásos zsidó gyermekeknek, hogy nak. Sőt. Egyes intézrok a minisztérium rben ugy igyekeztek öjüket, hogy szombato szerepeljenek a taner irás nem szükséges. A azonban megváltozott.

Az uj sze

Az Anghelescu liceu évből néhány fiatal t már ennek az új szell új tantestületben. Ez már az év kezdetén a jöttek, hogy vonják v tet, amely a zsidó diá biztosítja a többi diá

ERI cipőár CLUJ, Piata

Huszonkét zsidó diáknak el kellett hagynia az iskolát, mert szombaton írásra kényszerítették

Az Angheliescu-liceum igazgatója kényszerhelyzetére hivatkozott és azt tanácsolta a diákoknak, hogy lépjenek ki az intézetből. Provokálás-e az, ha a zsidó diákok nem írnak szombaton?

Cluj, november 11. (Az Uj Kelet tud.) Csak néhány héttel ezelőtt történt, hogy a zsidóság vezetőinek érélyes közbelépésére a közoktatásügyi minisztérium visszavonta azt a rendeletet, amely a zsidó hitoktatást kitiltotta az állami iskolákból. Annakidején is kifejezésre jutott az a meggyőződésünk, hogy nem magát a rendeletet tartottuk az igazi sérelemnek, hanem azt a szellemet, mely ezt a rendeletet kiváltotta. A rendeletet visszavonták, a szellem azonban megmaradt. Hogy ez a szellem milyen erővel jelentkezik nemcsak a közoktatásügyi minisztériumban, hanem az egyes tanintézetekben is, annak világos példája az az esemény, mely hetek óta tart nyugtalanságban egész sereg zsidó családot. Clujon röviddel ezelőtt hatosztályos liceumát bővítették az Angheliescu gimnáziumot, mely a város szegényebb rétegeinek népszerű tanintézete lett. Az iskolában mindig nyugalom volt és a különböző nemzetiségű tanulók békés egyetértésben éltek együtt és a tanári kar szelleme ellen sem volt egyetlen nemzetiségi csoportnak sem kifogása. Ugy látszik azonban, hogy ez a szellem megváltozott. Nem véletlen, hogy egyszerre változott meg a közoktatásügyi minisztérium szellemével.

A megszüntetett rendelet

A sérelem ezuttal a zsidó diákoknak azt a jogát csorbította meg, melynek alapján szombaton felmentették őket az írás kötelezettsége alól. Még Gusti minisztersége alatt a nemzeti parasztpárti kormány hozta azt a rendeletet, mely kimondotta, hogy a közoktatásügy nem kíván lelkiismereti kényszerrel élni azokkal szemben, akik val-

lenére a zsidó szülők abban a reményben, hogy a tanév folyamán mégis sikerül majd a rendelet tiszteletben tartására rábírni az iskolaigazgatóságot, beiratták gyermekeiket. Az iskola igazgatóságára nincs is panasz az érdekelte zsidó szülőknek, mert Pop igazgató mindig a legnagyobb jóindulattal kezelte a zsidó diákok kérését és igyekezett az új szellemben is lehetővé tenni a zsidó diákoknak a szombat tiszteletben tartását.

Nem így azonban az új idők szellemét reprezentáló fiatal tanárok, akik az irni nem akaró zsidó diákoknak szigorú osztályzatokkal igyekeztek tudtúl adni, hogy szombaton is írni kell. Számos esetben a tanárok 1-es osztályzatokat adtak a zsidó diákoknak, akik ennek ellenére is ragaszkodtak a szombat megtartásához.

Külépésre kényszerülnek a zsidó diákok az iskolából

Heteken keresztül folytak a tárgyalások a zsidó szülők és az iskola vezetősége között. Az iskola nem engedett merev álláspontjából és Pop igazgató végül is azt a tanácsot adta a zsidó diákoknak,

lépjenek ki az intézetekből és iratkozzanak be, mint magántanulók a cluji tanintézetekbe, a Gheorghe Baritiu, vagy az Angheliescu liceumba.

Ez így is történt. Miután a magántanulók beiratkozási határideje november 10-én jár le, az Angheliescu liceum

22 zsidó diákja az elmúlt napokban kilépett az iskolából

és mint magántanuló iratkozott be.

Az iskola igazgatójának nyilatkozata

Az Uj Kelet munkatársa felkereste Pop Zeican iskolaigazgatót, aki kérdéseinkre a következő nyilatkozatot adta:

— Mi magunk is sajnáljuk, de nem tehetünk róla, hogy a zsidó diákoknak távoznok kellett az iskolából. A diákok önszántukból léptek ki, a huszonkettő közül csak három távozott el végérvényesen, akik a Baritiu-liceumba iratkoztak be, a többi tizenkilenc pedig nálunk maradt mint magántanuló. Mi most is szívesen állunk volna a zsidó diákok rendelkezésére, de nincsen olyan rendelet, mely a zsidó diákoknak ezt a jogát biztosítaná. Gusti minisztersége alatt valóban létezett ez a rendelet, most azonban nincs. A rendelet hiányában is szívesen megtennénk, hogy ha erre lehetőség volna. Az intézet új, fiatal tanárai nem tudják ugy bészteni órarendjüket, hogy szombatra ne essék olyan tananyag, amelyen írni nem kell. A zsidó diákokat mindig nagyon szerettük, okos, fegyelmezett és jó tanulók voltak, soha különbséget zsidó és nemzsidó között nem tettünk és éppen ezért mi magunk is sajnáljuk, hogy zsidó diákjainkat el kellett vesztitnünk.

A mai atmoszférában, ebben az antiszemita hangulatban provokálólag hatott, amikor több zsidó gyermek minden szombaton azzal állott elő, hogy nem szabad írnia.

Ha csak egy-két gyermekről lett volna szó, most is lehetett volna.

Az igazgató az osztálykönyvből dikálta ki számunkra az irni nem akaró zsidó diákok neveit:

— Amikor azonban ilyen sok zsidó diákról van szó, az kétségtelenül zavarta az iskola rendjét. Az első osztályból Glasner Mózes, Kohn József, Kohn Izsó, Marmorstein Imre, Mózes Simon és Schwartz Jenő, a B) osztályból Goldstein Ernő, a második osztályból Goldstein Ferenc, Lazarovits Ernő, Salamon Andor, Sommer Lázár, a harmadik A) osztályból Marmorstein Arthur, a B) osztályból Bernát Ervin, Farkas Ábrahám, Heilper Ervin, Lusztig Zoltán, Tescher Miksa, a negyedik A) osztályból Hirsch Alfréd, Lóvy Albert, Weisz József és végül a negyedik B) osztályból Sámson Tibor tagadták meg szombatonként azt, hogy írjanak. Az is félt volt, hogy a gyermekek között ellentétet szül az, hogy a zsidók nem írnak szombaton, pedig az inté-

Az egészséges fogak

TITKA —

KEFÉLJE FOGAIT NAPONTA KÉTSZER -reggel és este -CHLORODONT-tal!

Menjen évente kétszer a fogorvoshoz is!

Kefélje fogait minden alkalommal két percig!

Chlorodont!

zétben soha nem volt antiszemitizmus.

Az intézet igazgatója végül is hangsúlyozta, hogy az eddigi közszellem lehetővé tette, hogy a zsidó diákok ne írjanak szombaton, a mai atmoszférában azonban ez már lehetetlen.

Eddig tart Pop Zeican iskolaigazgató nyilatkozata, melyből szintén a mi álláspontunk igazolódik: új szellem honosult meg a közoktatásügyben, mely hasonló sérelmekre vezető módon szólal meg ezekben a konfliktusokban, amelyeknek következményeként zsidó gyermekek nagy csoportja kényszerül az állami iskolák falait elhagyni.

Az iskola igazgatójának nyilatkozatából kiderül, hogy minden jóindulata ellenére kényszerhelyzetben vonja meg a zsidó diákok jogát a szombat megtartásától. De kényszerhelyzetben van-e Angheliescu közoktatásügyi miniszter is? A közoktatásügyi minisztérium és a kormány köteles az ország egymillió zsidó felekezetének azt a jogát biztosítani, hogy megtarthassa azt az ünnepet, mely az évezredes zsidó mult és mélyen a zsidó nép

lelkében gyökerezett hagyománya. A szombat megszegésére sehol semmilyen időben sem kényszerítették a zsidóságot. Nem beszélünk azokról a demokráta országokról, ahol a hadseregben biztosítják a szombat jogát a zsidó katonáknak, de felelőtlenül azt, hogy hitlerista szellemű országokban is engedélyezték az iskolákban a zsidó diákok számára a szombat tiszteletben tartását. A kormánynak kötelessége az, hogy megszüntesse azt a szellemet, mely a zsidó diákokra lelkiismereti kényszerrel akar hatni és egyben ki kell mentenie kényszerhelyzetükből azokat az iskolaigazgatókat, akik attól félnek, hogy a szombat megtartása "setéig" — „provokálóan" hat a nemzsidó környezetre.

Természetesen a lelkiismeret szabadságának ezt a jogát az ország zsidósága nem hagyhatja megszüntetni. A zsidó szülők együttes megmozdulásra szánták rá magukat a jogok megvédelése érdekében és az ortodox hitközség vezetősége meg is tette a szükséges lépéseket a minisztriumnál való közbenjárásra.

A kínai csapatok visszaverték a mandzsu és mongol seregek támadását

A mongolok Suiyant akarták elfoglalni, de megverték őket

Peking, november 11. A Reuter jelenti, hogy mandzsu és mongol elemekből álló 30 ezer főnyi hadsereg, repülőgépekkel felszerelve megtámadta a kínai csapatokat, hogy elfoglalják Suiyant. Hir szerint a támadók kénytelenek voltak visszavonulni, miután a

kínai hadseregtől vereséget szenvedtek. Nankingban a külföldi kormányok képviselőivel közölték, hogy kívánatos volna intézkedéseket tenni abban az irányban, hogy a szóban forgó nemzetek alattvalói hagyják el Mongólia belső területét.

Kohogás ellen **Tusipet**

lásos meggyőződésükből szombaton nem akarnak tollat fogni a kezükbe. Ezelőtt hét évig az összes középiskolákban megengedték a vallásos zsidó családokból származó gyermekeknek, hogy szombaton ne írjanak. Sőt. Egyes intézetekben a tanári karok a minisztérium rendelete következtében úgy igyekeztek összeállítani órarendjüket, hogy szombaton olyan tantárgyak szerepeljenek a tantervben, amelyhez az írás nem szükséges. A rendszer szelleme azonban megváltozott.

Az új szellemű fiatal tanárok

Az Angheliescu liceumba az 1936—37-es évben néhány fiatal tanár is került, akik már ennek az új szellemnek a hordozói az új tantestületben. Ezek a fiatal tanárok már az év kezdetén azzal a követelésekkel jöttek, hogy vonják vissza azt a rendeletet, amely a zsidó diákoknak ezt az előnyt biztosítja a többi diákok fölött. Ennek el-

Díjtalan
lábvizsgálatot meghozzabbitották szombatig

ERIKA
cipőáruházban
CLUJ, Piața Unirii 13.

GIF
SZALMIÁK ÉS SAVMENTES ELEMET
MÁR MINDENKI HASZNÁLJA
REGENERÁLÓ KÉPESSÉGE ÉS TARTÓSSÁGA ÓRIÁSI.
VIGYÁZAT UTÁNOZZÁK!
GALVANI S.A.

Rablógyilkos merénylet egy téglagyáros ellen

Bucuresti, november 11. Néhány nappal ezelőtt az a hír terjedt el, hogy Heinrich Kunz a Komarnici téglagyár tulajdonosa öngyilkos lett. A fővárosi lapok újabb értesülése szerint a téglagyáros rablógyil-

kosság áldozata lett. Támadói, akik kirabolták, a gyilkosság után a holtestet a vasúti sínek közé helyezték el. A craiovai ügyészség megindította a vizsgálatot.

Törvényt készít a kormány a hitelélet normalizálására

Regisztrálni fogják a félmillió lejt meghaladó kölcsönöket

Bucuresti, november 11. A pénzügyminisztérium törvénytervezetet készített a hitelélet normalizálására. A törvénytervezettel a kormány a hiteléletet akarja új alapokra helyezni és a Banca Nationala mellett a hitel nyilvántartásával foglalkozó központi szolgálatot akar létesíteni. Ez a szolgálat regisztrálni fogja mindazon hi-

teleket, amelyek meghaladják a félmillió lejt, de ez az összeg módosítható tartományok és helységek szerint, minisztertanácsi jegyzőkönyvvel és a Nemzeti Bank kérésére. A törvény szigorú büntetéseket is előirányoz az azoknak, akik rosszhiszeműleg hamis adatokkal szolgálnak a Banca Nationalának.

TUNGSRAM

Jobb és olcsóbb fényforrás!

SPORT

Választ előtt a Makkabi

Iria; ing. M. Schindler, a cernauti Makkabi elnöke

Abból az alkalmából, hogy a Makkabi problémái ismét napirendre kerültek, megragadom az alkalmat, hogy gondolataimat, amelyeket a zsidó sportmozgalommal szemben táplálok, a közvéleménybe bedobjam abban a reményben, hogy ez kintülő kiindulást pont lesz vita beindítására, amely a Makkabi-munka helyes irányba való terelését van hivatva elősegíteni. Ez a vita sok problémára fényt deríthet és sokat használhat a mozgalomnak. Mint a szabad véleménynyilvánítás híve, mindent, amit a kérdéssel kapcsolatban hasznosnak tartok, le fogom szögezni.

Megállapításaimat kezdem a Makkabi Világszövetség elnökeivel. Pár héttel ezelőtt tért vissza Prágából Londonba dr. Jakabovitz, a végrehajtóbizottság tagja, aki hozzám intézett levelében sajnálatát fejezte ki, hogy Prágában, a Makkabi elnökei ülésein nem találkozhattunk.

Válaszomban a magam részéről is sajnálatomnak adtam kifejezést, hogy a prágai ülésein nem jelenhettem meg annál is inkább, mert a Makkabi-mozgalom mai állását tartatlannak vélem. A Világszövetség brünni kongresszusán annyi határozatlanságot, az őszinteséget, de ami a legfájdalmasabb, a Makkabi szellem teljes hiányát is, tapasztalhattam. Azt a véleményemet közöltem Jakabovitz barátommal, hogy amíg a Makkabinak nem lesz önálló, egységes ideológiája, amíg a Makkabi-mozgalom nem a szellemi tartalom, hanem a sportműködés dominálja, a zsidó sportmozgalom nem fejlődhet. Egy példa: hogyan kerülhetett a Makkabi Világszövetség jelenlegi főtájkára (dr. Willi Meisler) van szó. Szerk.) mai állásába, amikor fogalma sincs a Makkabi célkitűzéseiről, szellemi tartalmáról.

Sajnos, nem beszélhetünk egy megszervezett Makkabi Világszövetségről. Minden országos Makkabi szövetségnek — a legjobb esetben — saját ideológiája van. Ahhoz pedig, hogy minden zsidó sportegyesület a saját maga által kreált szellemi program alapján működjön, nincs szükség végrehajtóbizottságra, világszervezeti irányító szervekre.

Nézzük meg most, hogyan állunk a romániai Makkabi-mozgalommal. El kell ismerjem, hogy a romániai Makkabi-mozgalom állása hasonló a Világszövetség állásával. A Világszövetségben látunk országos szervezeteket, amelyek a saját maguk által kreált program alapján működnek, úgy Romániában is vannak tartományok, amelyek mindegyike külön-külön program alapján vergődik. A romániai Makkabiba tartozó zsidó sportegyesületekről senki sem tud bizonyosat. Hány új sportegyesület alakult, hány szűnt meg? Ki tud ezekre a kérdésekre válaszolni? Milyen szellemi és sportprogram alapján fejtenek ki az egyesületek aktivitást?

Sajnálom, de meg kell állapítanom, hogy egyesületeink sportoló tagjai között sok olyan van, akinek semmi keresni valója nem volna a zsidó sportmozgalomban. Az egyesületek ámitják magukat a sportalkarral amelyeket nem odaváló elemek révén érnek el. Amíg ez az állapot kevéssel ezelőtt csak a központban uralkodott, addig ma több romániai városban észlelhetők hasonló, immár tarthatatlan jelenléteik. Makkabi-mozgalom ez?

Helyzetünk az OETR-hez még tisztázatlan. A legtöbb romániai zsidó sportegyesület elvégezte az előírt adminisztratív teendőket anélkül azonban, hogy erre a közigazgatási és iskolai hatóságok tekintettel lennének. Egyesületeink akadályozva vannak működésük kifejtésében, az iskolai hatóságok pedig megtiltják ifjúságunknak, hogy a makkabista egyesületekben aktivitást fejtsenek ki. Mit tett mindezekkel szemben a romániai végrehajtóbizottság? Ezen kérdéseket folytathatnám a végtelenségig.

Ugy értesülök, hogy a romániai Makkabi végrehajtóbizottsága a közeljövőben üléseire ül össze. Ezek az ülések elég ritkák és még sem történik azokon semmi konstruktív. Nincs megoldás? De van! Mindenekelőtt szükség volna egyesületeinkben radikális tagrevízióra! Tudnunk kell, számíthatunk emberekre; tag-

jainkra, vezetőinkre, akik tisztában vannak egy zsidó sportegyesület mai hivatásával? Mert ha nem számíthatunk, szűnjön meg a mai komolytalan játék. Aki nem ismer, vagy nem akar ismerni Makkabi-szellemet, Makkabi-fegyelmet, sorainkban nincs helye!

A romániai Makkabi Szövetség legközelebbi kongresszusa bizonyára tisztázni fog számos kérdést, amelyet a mozgalom fejlődése függ. Súlyos időket élünk, különösen zsidó szempontból, immár nincs helye a habozásnak. Le kell vonjuk az idő parancsaita következményeket...

Ülést tartott a legfőbb fellebbezési bizottság. Bucurestiből jelentik: A legfőbb fellebbezési bizottság, amelyet a labdarúgószövetség legutóbbi ülésén hívtak életre és amelynek

SZÍNHÁZ-FILM MŰVÉSZET

Gróf László főrendező-helyettes igazgató. Mint értesülünk, a színház igazgatósága Gróf László főrendező, főrendezői minőségében kifejtett munkásságának elismeréséül, helyettes igazgatónak nevezte ki.

A ROMÁN OPERA TURNÉJA:

Csütörtök, nov. 12. (Iasiban) Traviata. Péntek, november 13. Szilnet.

Cluj:

Vasárnap, november 15 (este): Lohengrin. (Adolf Fischer, a prágai opera tenorja). Kedd, november 16: (Cernautiban) Traviata. val.)

csupa jogász tagja van, ülést tartott. A bizottság a Ripensia kérését, amelyet a CAO-val szemben fennálló likvidációban ügyben adott be, elutasította. Ugyancsak elutasították a Crisana fellebbezését, amelyet a 27.000 lej költségtérítés kötelezettsége ellen adott be, amelyre a Chinezul ailen elmaradt mérkőzés miatt az illetékes szervek kötelezték. Hasonló sorsra jutott a CFR 5000 lej büntetés ellen és a gala-i DVA 2000 lej büntetés ellen beadott fellebbezése: elutasították. A cernauti Jahn fellebbezésének helyt adtak és a DUIG-gal játszott mérkőzést 1:1 gólaránnyal és 1-1 ponttal igazolták szemben a Nemzeti Bajnokság Bizottsága határozatával, amely bizonyos tiszta ki nem fizetése miatt a mérkőzés két pontot a DUIG javára írta.

Venus-CFR és Unirea Tricolor-Victoria egy pályán? (A Nemzeti Bajnokság A) csoportjában a vasárnapi programon szereplő mérkőzések közül Bucurestiben két mérkőzést játszanak: Venus-CFR (szombaton) és Unirea Tricolor-Victoria. A Venus-CFR vezetősége tárgyalásokat folytatnak az Unirea Tricolorral annak érdekében, hogy az Unirea Tricolor-Victoria mérkőzés is legyen szombaton, egy pályán. Az Unirea Tricolornak 100.000 lej fix jövedelmét biztosítanának.

Hétfő, november 16 (este): Tannhäuser. (Fischer Adolf, a prágai opera tenorjával.)

ROYAL MOZGÓ MŰSORA:

Strogoff Mihály. Verne Gyula híres regénye.

Az év leghatalmasabb filmalkotása. Monumentális kiállítás, tökéletes, művészi rendezés, felejthetetlen jelenetek. Főszerepekben: Adolf Wohlbrück, Yvette Lebon. Ermolieff francia produkció. Román és magyar feliratokkal. Műsor előtt a legfrissebb Fox világhírűdés. 10. 10.

EDISON MOZGÓ MŰSORA:

Csodaműsor román és magyar feliratokkal: II. Pierre Benoit regénye: Königsmark. Elisa Landi, Pierre Fresnay, II. Bakficsaszony. Pompás vigjáték. Jenny Jugo, Paul Hörbiger. III. Híradó. Helyárak: 10 és 15 lej. Kezdet: 3, 6 és 9 óra.

1.000.000 + 1.000.000

„Hibátlanul” — „Szerencsésen”

ezek a

COLECTURA OFICIALĂ

jelvényei

A sorsjegyek adminisztrációja hibátlanul történik. Minden huzás alkalmával a szerencse elhalmozza a játékosokat, akik sorsjegyeiket a Colectura Oficială-tól vásárolják. A falvakban a szerencsét és a jó hírt a levélhordó hozza. Ugyancsak ő hozza a szerencsesorsjegyet is, amelyet a Postahivatalok falusi sorsjeggyárudája ad el.

Vásároljon sorsjegyet idejében, mert november 15-én lesz az I. osztály huzása

Colectura Oficiala

Cluj, Str. Regina Maria 46.

1.000.000

000.000

Eredeti közlemény

„Magyon meg vagyok elégedve

a „Gastro D.” gyógyszerrel, amely máig ismeretlen volt a gyomorbetegségek kezelésénél — írja Dumitru N. Vasile lelkész Com. Cetate, Jud. Dolj — és nagy bizalommal ajánlom minden szenvedőnek.”

Kapható az ország minden gyógyszerárban és drogériájában, vagy postán megrendelhető 130 lej utánvét mellett Császár E. gyógyszerárban Bucuresti, Calea Victoriei 124.

APRÓ HIRDETÉSEK

Egyszeri közlésnél egy szó 2 lej, vastagabb betűvel 4 lej. Legkisebb apróhirdetés 20 lej. Állástkeresőknek 30 százalékos kedvezmény. Apróhirdetések díja előre fizetendő. Jelzés levelet csak úgy továbbítunk, ha portóbélyeg mellékelve van.

Nyolcadik gimnazista szegénysorsú zsidó lány tanulmányai folytatása céljából keres a többi osztályu tanulókat korrepetálásra. Cim a kiadóban.

Forduljon bizalommal a Diákszégyelmezőhöz, ahonnan csak jól ismert és felkészült háztartást, korrepetitort, nevelőt küldenek önnek. Román, német anyanyelvű diákok küldünk nyelvelveket adni.

Francia szakos tanárjelöltek keresnek tanítványokat. Megkeresések telefonon is (7-75.)

Moskovits Boriska férjfehérneművárról külföldi tanulmányjáról hazatérkezett és szalonját Dejen Str. Cogălniceanu 18 alatt megnyitotta.

Idősebb egyedülálló, vallásos érzelmi némi kis vagyonnal bíró urinó férjhez menne biztos egzisztenciával bíró hozzáillő komoly öreg urhoz. Ajánlatok „Szerény otthon” jellegű a kiadóra.

Autorizált könyvelő 100.000 lej készpénzzel megfelelő állást keres, esetleg betársulást. Cim a kiadóban.

Kertés házban 2 szoba, konyha, speiz, melléképületekkel ujonnan renoválva, kifestve azonnal kiadó. Bratianu 45.

Frenlein aus Bucovina perfekt Rumänisch, Hebraeisch und Deutsch sucht Stelle sofort zu Kindern. Adresse: Davidovits Oradea, Str. Millerand 10.

Válogatott gesztenyét, bányai szilvát, száraz gombát szállít Rooz Emil Tauji de sus.

Kintülő ort. kóser vegetárius étetek és sütemények a legolcsóbb árban kaphatók ADLER-nél, Str. Regele Ferdinand 22. I. emelet balra. Ugyanott esküvők, barmicive-ünnepélyek, briszek és teadélutánok rendezését vállalják.

42 éves érettségizett és jól konzervált ur-asszony (özvegy) egymillió lej hozománnyal, 45-50 év körüli urhoz férjhez menne. Bővebbet „Mirea” házasságközvetítő iroda Cluj, Calea Regele Ferdinand 116.

Szülők! Gyengétehetségtől, ideges természetűtől különféle fogyatkozású gyermekeket felvevő, nevelési és tanítási zavaroknál ingyen szaktanácsot adok választásbélyeg ellenében is. Kory gyógypedagógiai intézeti tanár Ineu, Jud. Arad.

Megvételre keresek ügyfelem részére 400-600 lejas katasztrális hold kiterjedésű prima birtokot Baia Mare, Jibou, Cehul-Silvaniei környékén. Megkeresések dr. Jeremiás Jenő ügyvéd Satumare, Piața Bratianu 11.

Naponta frissen fejt kóser tehén és bivalytej — házhoz szállítva is — kapható Schwarz Ignác-nál, Str. Gen. Poetas 23.

HIR

Radio Coling

1937. ty

Constr

nál Piata Unirii 31.

— A szentszinódus ismét Gurie metropolitát. A szentszinódus mai ülés metropolita ügyével és függeszti őt állásából. E hogy a metropolita adminisztrációját az egyházi tanács a lelképásztori teendőket metropolita fogja ellátni ideje alatt a metropolita szerint vagy a dragostei putnai monostorban fog lakóhelyét. Ez a kolostor szék döntéséig érvényes.

Amit áldozatkészégtünk, csak az a miénk, eluji Zsidókörháza.

— Megtartották Varsajtkonferencia záróülését. Tegnap délelőtt 11 órakor megtartották a konferencia záróülését. A szék követő a román delegáció adott, este pedig a lezárult sajtótájékoztatóban Bristol étteremben a ro-

Tartsuk meg, mentes Zsidókörházat, adakozni intézménynek.

— Zsidó Körházeget november 19. A Cluj Zsidó vezetősége ezután közzé adja a hétédikes és a folytatón megszakított igamint eredetileg tervezve nem november 19-én, csak kor lesz megtartva az egyében.

Szörme szükség

a legújabb modellekban szere

Weisz

Cluj, C. (Farkas) Szörme

Toldos hótiszakassz tegek.

— Gyilkosok, ne kint Dr W. B. Ohayms, a fesszora a dollármillió közönség előtt előadja „az áldozatok megkínosorvosokat valódi betegüket meghalni, ket hajtának rajtuk szereket feckendezik ton újabb és újabb m hogy csak néhány n tartathassák bennük az azzal, mennyit szenved. A professzor szerint ség, hanem istentelen ja, hogy betege ment a sírból; ellenkezőleg szelid nyomással m nagy nyugalom. AZ fejezte be előadását: tok áldozatokat!”

HIREK

Radio Columbia Ingelen
1937. typ.

Constructio-
nál Piata Unirii 31. Telefon: 93.

— A szentszinódus is felfüggesztette állását Gurie metropolitát. Bucurestiből jelentik: A szentszinódus mai ülésén foglalkozott Gurie metropolita ügyével és elhatározta, hogy felfüggeszti őt állásából. Elhatározták továbbá, hogy a metropolia adminisztrációs ügyeinek intézését az egyházi tanácsra ruházzák, míg a lelkipásztori teendőket Nikodem moldovai metropolita fogja ellátni. Felfüggesztésének ideje alatt a metropolita szabad választása szerint vagy a dragomirnai, vagy pedig a putnai monostorban foglalhatja el kényszerlakóhelyét. Ez a kolostori fogás a semmitözék döntéséig érvényes.

Amit áldozatkészégünkkel megtérmetünk, csak az a miénk, gondoljunk ezért a clujai Zsidókörházra.

— Megtartották Varsóban a román-lengyel sajtókonferencia záróülését. Varsóból jelentik: Tegnap délelőtt 11 órakor a külügyminisztériumban megtartották a román-lengyel sajtókonferencia záróülését. Délután Románia varsói követe a román delegáció tiszteletére teát adott, este pedig a lengyel külügyminisztérium sajtófőnöke vacsorán látta vendégül a Bristol étteremben a román delegáció tagjait.

Tartsuk meg, mentjük meg, fejlesszük a Zsidókörházat, adakozzunk ennek a gyönyörű intézménynek.

— Zsidó Kórházegyesület igazgatósági ülése november 19. A clujai Zsidó Kórházegyesület vezetősége ezután közli a tagokkal, hogy folyó hó hetedikén az idő előrehaladott volta folytán megszakitott igazgatósági gyűlés nem mint eredetileg tervezve volt nov. 14-én, hanem november 19-én, csütörtök este hét órakor lesz megtartva az egyesület irodahelyiségében.

Szörme-szükségletét

a legújabb párizsi és bécsi modellek szerint a legolcsóbban szerezheti be:

Weisz Tibor

Cluj, C. Regele Ferdinand 21. (Farkas Ernő ház)
Szörmeben nagy választék!!!

Toldos hétizakasz a szegény zsidó betegéké.

— Gyilkosok, ne kinozzátok áldozataitokat! Dr. W. B. Ohayms, a harvardi egyetem professzora a dollármilliomosokból összeverődött közönség előtt előadást tartott Newyorkban „az áldozatok megkínóztatásáról”. Azokat az orvosokat vádolta meg, akik nem hagyják betegüket meghalni, újabb és újabb műtéteket hajtanak rajtuk végre, a legkülönbözőbb szereket fecskendezik a szervezetükbe s folyton újabb és újabb módszereket alkalmaznak, hogy csak néhány napig vagy hétig tovább tarthassák bennük az életet. S nem törődnek azzal, mennyit szenved a boldogtalan beteg. A professor szerint ez nemcsak embertelenség, hanem istentelenség is. Ha az orvos látja, hogy betegé menthetetlen, ne huzza vissza a sírból; ellenkezőleg, azon igyekezzék, hogy szelid nyomással minél előbb ráboruljon a nagy nyugalom. Azzal az erős kifejezéssel fejezte be előadását: „Gyilkosok, ne kinozzátok áldozataitokat!”

— Mit eszik Anglia? Az angol gazdasági jólét kezd a statisztikában is kifejezésre jutni. A földművelésügyi miniszter adatai szerint tavaly sokkal több élelmiszert fogyasztottak, mint öt év előtt. Az emelkedés a statisztika adatai szerint a következő: 350.000 kg marha- és borjúhús, 500.000 kg bárány és ürü, 15 millió kg cukor és 1.5 millió kg vaj. Ennek a nagy fogyasztási többletnek jóvoltából az angol farmerek helyzete is erősen megjavult.

November tizenegyedikre a clujai Zsidókörházra.

— A Zsidó Diákszegélyző művészestje Turdán, Folyó hó 18-án, szerdán este 9 órai kezdettel nagyszabású művészest rendez a Zsidó Diákszegélyző clujai kulturközpontja. A művészest verssel és szoprózával bemutatkoznak azok a zsidó diákköltők és írók, akik a Zsidó Diákszegélyző keretei között fejtenek ki írói munkásságot. Az estet dr. Hamburg József irodalmi előadása vezeti be. Boskovics Sándor a zsidó zenéről tart előadást, Brassai Viktor, Adler Hubert és Salamon Ernő eredeti, jiddis, héber, illetve román műfordításaikkal szavalnak. Hertz Magda szavalóművésznő zsidó verseket szaval. A nagyszabású művészestre ezután hívja meg Turda zsidó közönségét a Zsidó Klub rendezésére.

Szép asszonyok hí barátja a LYSOFORM! Használjon valódi LYSOFORM-ot, hogy megszabaduljon az örökös félelemtől, a rettegett következményektől, hogy védekezhesen a kellemetlen meglepetések ellen, akadályozza meg a fertőzést, a baktériumok, a nem kívánatos csírák megtelepedését. Nyugtassa meg magát rendszeres és idejében alkalmazott valódi LYSOFORM öblítésekkel. A biztos hatású és megbízható LYSOFORM csak zárt üvegekben valódi, kimérve nem kapható.

— Amerikai kereskedelmi körökben aggodnak a tengerészeti sztrájk elharapozása miatt. San Franciskóból jelentik: A sztrájkolók szerint a kikötőben most 247 hajó áll a sztrájk miatt. Kereskedelmi körökben aggodalmat kelt a sztrájk elharapozása.

A törőhöz járulva, gondoljunk a betegekre és adakozzunk a Zsidókörházra.

— Sirkövetés. Ezután értesítjük barátainkat és ismerőseinket, hogy néhai Bretter Mór sirkövének felavatása e hó 15-én, vasárnap délelőtt 12 órakor lesz az új neológ zsidó temetőben. Öv. Bretter Mórné és családja.

Ne feledkezzünk meg szegény beteg hitestvéreinkről.

— Az amerikai Columbia államban felrobant egy puskaporgyár. Newyorkból jelentik: A Columbia államban Quito város puskaporgyára ismeretlen okokból felrobant és leégett. Négy halott és öt sebesült áldozata van a szerencsétlenségnek.

— Időjárásjelentés. Emelkedő légnyomás, változó égbolt, derültre hajló idő, gyenge szél.
— A júlvölgyi árvíz színhelyére utazott Tatarescu miniszterelnök. Bucurestiből jelentik: Tatarescu miniszterelnök ma reggel Tg-Jiuha utazott, ahol segélyeket osztott szét az árvízkarósltak között.

A KOPASZSÁG

olyan hiba, amelyet nem lehet eldugni. De meg lehet előzni.

TRILYSIN tudományos készítmény, amely megakadályozza a hajhullást.

TURISZTIKA

Vetítettképes előadás. A Kárpát Egyesület november hó 12-én este 8 órakor vetítettképes előadást tart Str. Bratianu 24 szám, első emeleti dísztermében a Turistaság fejlődése 1860-tól (II-ik rész) címen. Előadó dr. Tulogy J. Belépődíj nincs.

A Kárpát Egyesület november hó 15-én a következő kirándulásokat rendezi: Autókirándulás Gilau, Somesulcald, Agris, Várerdő. Indulás reggel 8 órakor a székház elől. Jelentkezési határidő pénteken este 8 óráig az irodában Str. Bratianu 24.

Gyalogkirándulás a következő utiránnyal: Valea-Garbaului, EKE forrás, Bükkerdő, EKE menház. Indulás reggel 8 órakor a székház elől.

Ardeali turnéra jön dr. Paul Baratov (Ben Zvi) jiddis színháza

A közeljövőben előkelő vendége lesz az ardeali zsidóságnak. A világhírű jiddis színész, dr. Paul Baratov, akit Ben Zvi néven ismer a jiddis színházilagotató közönség, huzamos lengyelországi vendégszereplése után Ardealba jön. Baratov dr.-t, a mai jiddis színházi kritika a legnagyobb élő zsidó drámai színésznek ismeri. Alakításairól a lengyelországi, amerikai jiddis színházkritika a legnagyobb elragadtatással ír. Baratov az oroszországi jiddis színházakban kezdte színészi pályafutását. Hosszu ideig játszott Berlinben, Piscator színházában. Amerikában Morrisz Schwarz partnere lett. Dr. Paul Baratov főleg klasszikus jiddis szerepeket játszik. De repertoárjának külön érdekessége, hogy abban számos klasszikus, világirodalmi jelentőségű színmű foglalt helyet. Ardeali turnéja során bemutatja a társulat Strindberg der Vater (Az apa), Ernst Toller Hinkemann című drámáit jiddisül, valamint eredeti jiddis színdarabokat, melyek közül kiemeljük Gordin „Ez Hadaasz” és Perez Hirschbein „Jom Hadin” című, immár világhírű, izig-veig zsidó színműveit. A társulat, ardeali turnéját e hó végén kezdi meg. A társulat tagjai közül meg kell emlékeznünk az ardeali közönség előtt is előnyösen ismert Binjamin Szadigurszkirol, aki szuggesztív, drámai alakításával felejthetetlenül belevészte magát az ardeali zsidó színházjáró közönség emlékezetébe. Baratov társulatának többi tagjai is a jiddis színházi világ ismert művészei. Elsősorban Baratov női partnerét kell kiemelnünk, Ettel kisasszony, drámai színdét, az amerikai jellemszínésznő, Sarah Kannér asszonyt, Heller kisasszonyt, a drámai hősszerelmezt, Hermann Scherzert, Borochovit szalonkomikust, Szidi Biener asszonyt, Berkovitz, Schusztér Salamont, Hackert. A társulat tagjai között foglalt helyet Schalom Asch testvére is aki, mint jiddis zsánerszínész előkelő helyet tölt be a jiddis színészek között. Dr. Baratov jiddis színházjáró részletes ardeali programjának bővebb ismertetésére még visszatérünk, a társulat ardeali turnéjára azonban már most felhívjuk a zsidó közönség figyelmét.

Német nyelvkönyv magántanulásra. „Lingua Nyelvkönyvek” sorozatában, harmadik, kulccsal bővített kiadásban jelent meg Altai Rezső német nyelvkönyve, amely elsősorban magántanulók, továbbá tanfolyamok számára szolgál. Ebből a könyvből otthon, saját erejéből és saját szorgalmával gyorsan és könnyen tanulhat meg németül. A német szöveg latin (magyar) betűkkel van szedve, de ezenkívül a német (gót) betűk begyakorlására szolgáló olvasási gyakorlatokkal is van látva. A kulccsal megtalálja mindazon gyakorlatok helyes fordítását, amelyek a szövegben csak németül fordulnak elő. A könyv kifejezetten kezdőknek magántanulás számára van kitűnő rendszerrel megírva. A Lingua német nyelvkönyv, kezdők tanfolyama, írta Altai Rezső, harmadik, kulccsal bővített kiadás szép kiállításban, félévszonkötésben 158 lej minden könyvkereskedésben, vagy Lepage-nál Cluj. Kérje a nyelvkönyvek és szótárak jegyzékét.

SZERENCSE-SORSJEGYET a DACIA

nagy nemzeti sorsjegyarudánál, mert én is, te is, ő is milliomos lehet 200 leivel, ha még ma veszünk szerencse-sorsjegyet a

ELADÁSI IRODÁK AZ EGÉSZ ORSZÁGBAN

DACIA

sorsjegyarudánál.

Képviselet Clujon: „Economia” P. Unirii 23.

UJ KELET Legújabb hírek

Madrid nem hódol be a felkelőknek

Több felkelő-csapatot a kormánycsapatok a fővárosból való visszavonulásra kényszerítettek. Estramaduránál előnyömlnek a kormánycsapatok

Beérkeztek az első katalán csapattestek Madridba

A madridi védelmi bizottság jelentése szerint felkelő-repülők jelentek meg kedd délután Madrid felett, a kormány léghajóit ágyú azonban elűzték őket. Két órára rá a felkelők ágyú bombázni kezdték a fővárost. Egy gránát a parlament palotájára esett, de emberéletben nem esett kár, mert senki nem tartózkodott a palotában.

A kormánycsapatok sikeres támadást vezettek Carabancel ellen.

Délután öt órakor modernül felszerelt katalán hadtestek érkeztek Madridba.

Estramaduránál a kormánycsapatok előnyömltek. A főváros védőbizottsága jelenti, hogy sikerül bekeríteni a Casa de Campot és egy felkelőcsapatot, mely oda behatolt. Több felkelőcsapatot a fővárostól való visszavonulásra kényszerítettek.

A barcelonai rádióadó kedden este francia nyelvű előadást közvetített, melyben a szocialista párt hangoztatja, hogy Madrid nem fog behódolni a felkelőknek. A felkelők támadása csak „blöff” és nem támaszkodik tényleges erőkre.

Az a körülmény, hogy katalán csapatok érkeztek Madridba, annak megdönthetetlen bizonyossága, hogy a felkelők Madrid körülvételéről szóló hírei, mint általában utóbbi győzelmi hírei, egyáltalán nem felelnek meg a valóságnak

és a kormánycsapatok erősen tartják állásukat.

A Havas madridi jelentése szerint a kormánycsapatok főleg a régi haderők fejtették ki fokozottabb tevékenységet. Tizenhat ellenséges repülőgépet bombázta tegnap a kormánycsapatok öt kilométeres védelmi vonalát a Manzares patak mentén.

Egy katonatiszt ébeszélése szerint, aki tanúja volt a támadásnak, a bombázás oly erős volt, hogy por- és füstfelhő borította el Madridot.

A felkelők tüzérése ugyancsak erősen bombázta a kormánycsapatok hadállásait a Toledo és Segovia hidaknál.

A madridi rádióállomás jelenti egyidejűleg, hogy a felkelők egyik hárommotoros bombavető Junker-gépe tegnap leszállt Alcalá de Henares mellett.

A pilóta kijelentette, hogy Madrid bombázására indították el, de ő elhatározta, hogy a kormánycsapatok szolgálatába szegődjenek.

A Havas úgynökség mai jelentése szerint tegnap éjjelkor tűz ütött ki a madridi főkapitányság épületében, az államtanács palotája mellett. A lángok elpusztították az épület nagy részét. Valószínűnek tartják, hogy a tüzet ellenséges elemek gyújtották. Kiderült azonban, hogy ez a feltevés téves és a tüzet rövidzárlat idézte elő.

Határozat külföldi önkéntes a kormánycsapatok oldalán

A franciaországi Perpignanból jelentik, hogy két négyszáz-négyszáz emberből álló hadoszlop érkezett a városba. Ez az első csoportja annak a 6000 főnyi önkéntes seregnek, amely a skandináv és balti államokból, valamint Lengyelországból rekrutálódott és amelynek tagjai Spanyolországba mennek, hogy a kormánycsapatok mellé szegődjenek.

A felkelők lassu előnyömlést jelentenek

A Havas rabati jelentése szerint a sevillai rádióadó kedd esti közvetítése szerint a Madrid belsejében barcoló felkelőcsapatok számos fontos pontot foglaltak el. Ugyancsak a leadó jelenti, hogy a talavera fronton támadó kormánycsapatot megtizedelték a felkelők tüzei.

Salamancai jelentés szerint a tegnap éjszaka közölt hivatalos felkelő-közlemények jelentése szerint a felkelő-csapatok folytatják előnyömlésüket madrid déli részében. A kormánycsapatok megtámadták a felkelők seregének baloldali szárnyát, de a támadást visszaverték és 50 halott maradt a harcmezőn. A guadalajari fronton az ellenség meg-

kísérelte az Almudevárnál elvesztett állásainak visszahódítását, de vereséget szenvedtek.

A Havas szerint a felkelők körében hangoztatják, hogy a felkelőcsapatok lassan folytatják előnyömlésüket az escuriali körzetben. Nem lehet azonban megállapítani a Madridban egymással szemben álló haderők pontos helyzetét. A szökevények elbeszélései szerint a nagyobb művészi alkotásokat, különösen a

Tizian- és Greco-képeket biztonságba helyezték és a királyok sírjai is érintetlenek.

Felreértések Leon Blum vasárnapi beszéde körül

A Havas londoni híradása szerint az a feltevés, mintha mérlegelés tárgyát képezné a spanyol polgárháborúval szembeni semlegesítés politikájának elejtése, teljesen hibás. A

Urania Muzgó

MAI KEZDETTÉL RENDKÍVÜLI FILMET MUTAT BE:

Boris Karloff

legújabb slágere:

Az elveszett öriárat

megrendítő film az idegenlégió katonáinak küzdelmekkel teli életéből.

A másik főszerepben:

Victor Mc. Laglen

Delbos francia külügyminiszter nagy beszéde a világbékéért

Hogyan ünnepli meg Franciaország a békekötés évfordulóját

Párizs, november 11. Delbos külügyminiszter a fegyverszünet évfordulója alkalmával rádióbeszédet tartott. A győzelemről való megemlékezés mindenekelőtt a hála és a magabizalom napja azok fölött, akik kötelességüket teljesítették, meghaltak az igazság és testvériség eszményéért, amelyhez Franciaország mindig hű maradt. De idejük volt a béke, is, amelyet nekünk meg kell mentenünk. Az összes franciáknak ez a forró óhajja ma és a november 11-i napot a ma élő és a jövő nemzedék azzal a kívánsággal ünnepel, hogy soua többé ne lássuk azokat a borzalmasokat, amelyeket megismertünk. A békét nagyon nehéz megszerezni. Harcolni kell azok ellen a vágyak és gyűlöletek ellen, amelyek elválasztják egymástól a népeket, küzdeni kell azoknak a megtévesztő szándékai ellen, akik

a háboru végzettségét hirdetik, akik fenyegetéseikkel az egész világot az állandó mozgósítás állapotában tartják.

Ennek a veszedelemnek az elhárítására kell fenntartani és megerősíteni a Népszövetséget, csoportosítani a békés népeket és irányítani a munkájukat. Franciaország felszólítja erre a munkára az összes országokat kivétel nélkül, azzal a feltétellel, hogy senki se fenyegetsenek. Franciaország azonban jól tudja, hogy ebben a korban a gyengeséget nem tartják tiszteletben és ezért hatalmasnak kell maradnia, hogy erejét a béke szolgálatába állíthassa. Hiába borítják el sötét felhők a horizontot, közös erővel a békeábrát kell vetnünk bizalmunkat. Orizzük meg hitünket a demokráciában és a demokrácia által az emberiség jövőjében.

Véresre verték a bucuresti kongresszusról hazatérő cuzisták a zsidó utasokat Satu-Mare és Valea lui Mihai között

Egy utazót kidobtak a támadók a vonatból

Satmar, november 11. (Az Uj Kelet tud.) Véres incidensek történtek keddről szerdára virradó éjjel a Satu-Mare-Valea lui Mihai közötti vasútvonalon. A bucuresti cuzista kongresszusról visszatérő utasok súlyosan bántalmazták a vonatokon utazó zsidó kereskedőket.

Az első incidensek éjjel két órakor történtek. A kongresszisták molesztálni kezdték az utasokat, leigazoltatták őket és akiről megállapították, hogy zsidó, azt súlyosan bántalmazták. Valea lui Mihai közelében ezek az incidensek már annyira elfajultak, hogy a veszélyeztetett helyzetben lévő zsidó utasok megpróbálták a vészféket, hogy ily módon kérjenek segítséget a vasút személyzetétől.

A kalauzok azonban nem találták indokoltnak a zsidó utasok segítségkérését és kényszerítették őket, hogy 1500 lej büntetést fizessenek a vészfék indokoltalan meghúzásáért.

Rendkívül súlyosak voltak azok az incidensek is, amelyek Satmar állomáson történtek éjjel két órakor, hajnali 5 órakor és reggel 8 órakor, amikor az elhaladó vonatok cuzista utasai véresre verték mintegy 30-35

satmari zsidót, akik az állomáson tartózkodtak. A gyér számú pályafelügyelőség nem tudott a zsidóknak segítséget nyújtani. A Satu-Marere érkező utasok, akiket már a vonatban súlyosan bántalmaztak cuzista utasok, az ablakokon kiugrva igyekeztek megmenekülni a barbár üldözések elől.

A satu-marei rendőrségen ma délelőtt bűnvádi feljelentést tett ügyvédje utján Weil Mózes kereskedő, aki feljelentésében elmondta, hogy a verések következtében koponyaalapi törést és számos zúzódást szenvedett és ezt mellékelt hatósági orvosi bizonylattal igazolta. Weil Mózes bejelentette a rendőrségen azt is, hogy

miközben bántalmazták, eltűnt a vasuti fülkéből utazótáskája, melyben ötven-ezer lej volt.

Valamint jelentést tett, hogy bántalmazói darabokra tépték mintakollekcióját is.

Rendkívül súlyos sérüléseket szenvedett egyébként Heinbach Samu satu-marei kereskedő is, aki szintén feljelentést tett a rendőrségen. A zsidó utasok elmondották azt is, hogy

a támadók egy utazót kidobtak a robogó vonatból. Az utazó sorsáról senki sem tud.

Manchester Guardian tévesen adta vissza Leon Blum vasárnapi beszédének egy részét és ebből adódott a félreértés.

Madrid, november 11. A Havas közli a főváros védőbizottságának jelentését, mely szerint a kormánypárti haderők az összes hidak és hidak urai a Mansanarez folyón.

Valenciából jelenti a Havas, hogy a kormány Valenciában üti fel székhelyét. Largo Caballero Benicarlo márkai palotájában lakik. A városból állandóan menetelnek az újabb haderők a frontra.

Sevilla, november 11. A rádióadó közli, hogy a Madrid körül esett kormánypártiak száma igen nagy. Műtán a kórházak tele vannak, a kormány a lakossághoz fordul, hogy fogadja be a sebesülteket. A lakosság nagy tömegekben hagyja el a fővárost és északi és nyugati irányba menekül. A felkelők elfoglalták a toledói és villa-verde-i hidakat. A Retiro parkban a harc folyik. A felkelők előrehaladása olyan mértékben tart, amilyen mederben a frontmögötti hadállásokat építik ki.

A rendőrségre egyébként mintegy 30-40 feljelentés érkezett zsidó utasoktól, akik mindnyájan orvosi bizonyítványokkal igazolták, hogy 7, illetve 21 napon belül gyógyuló súlyos testi sérüléseket szenvedtek.

A felháborító incidensek ügyében a nyomozás teljes erővel indult meg, mindaddig azonban még nem vezetett eredményre és egyetlen támadó letartóztatásáról sem érkezett jelentés. A nyomozás folyik.

Közeledés Olaszország és Anglia között

London, november 11. A Reuter jelentése szerint londoni hivatalos körökben Baldwin és Mussolini legutóbbi kijelentései után az a vélemény alakult ki, hogy meg lehet találni a közeledés útját Olasz- és Angolország között, mert a két beszéd enyhítette az országok közötti feszültséget. Hivatalos körökben cáfolják és nem is erősítik meg azt a hírt, hogy Ciano gróf látogatást akar tenni Anglia fővárosában.

Hazahozták a Varsóban szerencsétlenül járt két román repülőtszert holttestét

Bucuresti, november 11. Délután öt órakor az északi pályaudvarra érkezett a Varsóban szerencsétlenül járt két repülőnek: Pantazi őrnagynak és Popescu kapitánynak holtteste. Oriási tömeg várta a halálonat az állomáson. A koporsókat lengyel és román nemzeti zászlók borították. Az állomáson istentisztelet volt, majd a menet a Bellu-temető felé vonult, ahol csütörtökön temetik el a tragikus sorsu repülőket.

Márciusban egészségesen hazatér Titulescu

Bucuresti, november 11. Titulescu volt külügyminiszter barátai, akik meglátogatták őt Luganóban, megerősítik, hogy a volt külügyminiszter állapota egyre javul. Néhány heti üdülés után Luganoból visszatér San Morácha, ahol bevárja teljes felépülését. Március körül fog visszatérni az országba a volt külügyminiszter.

Uj műselyemfonalfonóda? Ujabb bucuresti jelentések szerint egy német tőkecsoport műselyemfonóda felállítására folytat tárgyalásokat hivatalos román tényezőkkel. A terv nem látszik célravezetőnek, mivel a Filatura Romanaasca de Bumbac sem tudott erre engedélyt kapni amitt, hogy az Apretura fonóda-ját már rég üzembe helyezte. A német csoport megbízottai hetek óta Bucuresiben tartózkodnak.

FRATERNITAS R. T. CLUJ NYOMASA

CENZURAT

Taxa postala
plăteite in num
No. 224713/92

LEIPOSTA

10. Telefon: 8-00
Havonta 110, n
évre 600, egészé
földre: Havonta 2, n
félévre 12, egészévre 20
détések díjszabás szerin
KELET az erdélyi és
dóság egyetlen politikai
Cikkünk utánnyomását
rás megjelölésével enged

A liberális választás

Dinu Bratianu sérthetetlen

Oradea, november 12. Csütörtökön zajlott le a között a liberális párt Dinu Bratianu pártelnök most tagjának részvétel órákor futott be az oradeai bucuresti küllönvonat, mánypárti képviselő, Dinu Bratianu pártelnök, Inculeț miniszterek, Bratianu és Valer Roman al Dumitriu a szenátus elgyűlése. Lepadatu minifolyamán érkezett Oradea Mosoiu alminiszter már tartózkodott és részvétel készítésében. Szerdától éjszaka egymás után érkeztek Arad, Satmar, Salabán pártkongresszusra. Délelőtt 10 óra 5 perccel a tömegek felvonulása, ren, az erre az alkalomra

Dinu Bratianu

Fegyverek zaja és nyugtalanságot idézte népek között — kezdte tianu. — Két kérdés van: fel lehet-e vetni a kérdés? Ez az egyik kérdés mel válaszolhatunk. Igaz, noni szerződés? — ez zódéseket a győzők iriggyöztek. Ha ősszel békeszerződést a bucurest hatjuk, mennyivel enyhább az utóbbi. A világháború dések a nemzetiségek épültek. Ardeal ősszel léka volt magyar és román. — Minden erőnkkel kell számba venni, mi lita volt. A 19 százalékból 11 százalék volt főnyoi tömeg a székelykülön nemzetséget a igazságtalanságról? — azok az államférfiak, az európai közvélemény győződjének a valóban

— Minden erőnkkel nemzeti vagyunkat — és azt nem engedjük, mia katonai erények. Az osztrák-magyar csapatok voltak a legmegvertük Mackensegenedők a katonai erénykell. Az egész nemzet jön a háborúra. A bennünket készületlen van a hadipar naciógári lakosságot is elgósításra. Románia nem akar, de amikor nem nyújthatunk fel Bratianu ezután a közott. Kijelentette mindig türelmet tanakosság iránt. Sohase manizálás eszközeve gyakorolt nyomást hangsúlyozta, hogy a lizmusa konstruktív analizmus.

Inculeț helyettes vezető szónok: — Az orosz minide — mondotta Inculegetek borított fejlelkünek lenni más gyarország a megnyia, mely ezer é